

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

“QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION TEXNIKA VA
TEXNOLOGIYALAR”
FANI BO'YICHA

SILLABUS

(Sirtqi ta'lim 1-bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi:	800000	Qishloq, o'rmon baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	810000	Qishloq xo'jaligi
Ta'lim yo'nalishi:	60810500	O'simliklar himoyasi va karantini

Modul / FAN SILLABUSI
Sirtqi bo'lim
60810500 - O'simliklar himoyasi va karantini
ta'lim yo'nalishi

Fan nomi:	Qishloq xo'jaligida innovatsion texnika va texnologiyalar
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	QXITTB1204
Yil:	1
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	6
Amaliy mashg'ulotlar	10
Laboratoriya mashg'ulotlari	4
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	100
Kredit miqdori:	4
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

FM1	Fanni o'qitishdan maqsad - Talabalarga innovatsion texnika va texnologiyalarga oid bilimlarning nazariy asoslarini, innovatsion texnika va texnologiyalarning asosiy tushunchalari va turlarini, qishloq xo'jaligi texnikalarining innovatsion rivojlanishi va tamoyillarini o'rgatish hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat.
-----	--

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Matematika
2.	Fizika
3.	Biofizika va agrometeorologiya

Ta'lim natijalari (TN)

	Bilimlar jihatidan:
TN1	"Qishloq xo'jaligida innovatsion texnika va texnologiyalar" fanning xalq xo'jaligidagi ahamiyati haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	Qishloq xo'jaligida innovatsion texnika va texnologiyalardan foydalangan

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	A.Y.Xasilbekov – SamDVMCHBU, "Agrotexnologiya, ishlab chiqarishni mexanizatsiyalashtirish va avtomatlashtirish" kafedrasida dotsenti, qishloq xo'jalik fanlari falsafa doktori.
E-mail:	hxasilbekov@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti «Agrotexnologiya, ishlab chiqarishni mexanizatsiyalashtirish va avtomatlashtirish» kafedrasida
Taqrizchilar:	1. Ergashev I.T.-Samarqand kasb-hunruga o'qitish markazi direktori t.f.d., professor 2. Pardayev X.Q. "Agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti" "Agroinjeneriya" kafedrasida dotsenti, t.f.n.,

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024-yil 29-avgustdagi 1-sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur sillabus «Agrotexnologiya, ishlab chiqarishni mexanizatsiyalashtirish va avtomatlashtirish» kafedrasining 2024-yil 28-avgustdagi 1-sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

/ O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

R.Ro'ziqulov

Fakultet dekani

E.Berdimuratov

Kafedra mudiri

A.Xasilbekov

Tuzuvchilar:

A.Xasilbekov

- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

	holda Qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalashtirishning ish jarayonlari va qo'llaniladigan mashinalar tizimini bilishi va ulardan foydalana olishini bilishlari lozim;
TN3	Mashina va qurilmalarni tanlay bilish, xo'jalik sharoiti talablariga mos ravishda ularning tizimini hisoblab chiqish, mashinalar ishida uchraydigan kamchiliklarni o'zlashtirish, ularni bartaraf qilish va oldini ola bilish haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN4	Yangi texnika va texnologiyalarni ishlab chiqarishga joriy etish va ulardan oqilona foydalanish malakalarini bilishi kerak;
Ko'nikmalar jihatidan:	
TN5	Mashinalarning vazifalari, turi, sinfi, markalari va tuzilishini o'rganish, chorvachilikda mexanizatsiyalashtirilgan ish jarayonlari va qo'llaniladigan mashinalar tizimini aniqlay oladi;
TN6	Qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalashtirish ish jarayonlari va qo'llaniladigan mashinalar tizimini bilishi va ulardan foydalana olishi, mashina va qurilmalarni farqlay oladi;
TN7	Mashina va qurilmalarni tanlay bilish, xo'jalik sharoiti talablariga mos ravishda ularning tizimini hisoblab chiqish, mashinalar ishida uchraydigan kamchiliklariga baho bera oladi;
TN8	Talabalar mustaqil ravishda mashina va qurilmalar yordamida mashinalar ishini tashkil qilish, yangi texnika va texnologiyalarni ishlab chiqarishga joriy etish va ulardan oqilona foydalanishni biladi.
Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	"Qishloq xo'jaligida innovatsion texnika va texnologiyalar" faniga kirish.
M2	Tuproqqa asosiy shilov berish va unda qo'llaniladigan innovatsion texnikalar.
M3	Urug' ekish usullari va uni amalga oshiradigan innovatsion mashinalar.
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Leamen pluglarining konstruksiyasi va texnologik jarayonini o'rganish.
A2	Kultivatorlar ishchi qismlari tuzilishini o'rganish.
A3	Yangi don seyakalarini tuzilishini o'rganish.
A4	Kimyoviy ishlov berish mashinalari va ulardagi innovatsion yechimlarni o'rganish.
A5	G'alla kombaynlari va ulardagi innovatsion yechimlarni ishini o'rganish.
Mashg'ulotlar shakli: laboratoriya mashg'ulotlar (L)	
L1	Ekin ekish mashinalarining sinflanishi va tuzilishini o'rganish.
L2	Kultivatorlar. Kultivator ish organlarining vazifalarini o'rganish.

Mustaqil ta'lim (MT)		soat
MT1	Tuproqning fizik-mexanik, texnologik xossalarini o'rganish.	6
MT2	Tuproqqa minimal ishlov berish usullari va ularni amalga oshiruvchi mashinalarni o'rganish.	6
MT3	Ekin ekiladigan yerlarni joriy va kapital tekislash yo'llarini va mashinalarini o'rganish.	6
MT4	Zamonaviy g'alla kombaynlarining tuzilishi va texnologik ish jarayonini o'rganish.	6
MT5	Paxtachilikda ilg'or agrotexnologiyalardan foydalanish.	6
MT6	G'allachilikda ilg'or agrotexnologiyalardan foydalanish.	6
MT7	Bog'dorchilik va uzumchilikda ilg'or agrotexnologiyalardan foydalanish.	6
MT8	Chorvachilik mahsulotlari yetishtirish agrotexnologiyalari istiqbollari.	6
MT9	Respublikamizda qishloq xo'jalik texnikalari ishlab chiqaruvchi korxonalar haqida ma'lumotlar tayyorlash.	6
MT10	Yangi texnika va texnologiyalarning O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishiga kirib kelish.	6
MT11	Urug' ekish usullari va uni amalga oshiradigan innovasion mashinalar.	6
MT12	G'alla yig'ishtirish kombaynlari va yechimlar.	6
MT13	Kartoshka ekish va ko'chat o'tkazish mashinalari, ularning konstruksiyasidagi yangi yechimlar.	6
MT14	O'simliklarni himoyalash jarayonlari va ularda qo'llanilayotgan ulardagi innovasion mashinalar.	6
MT15	O'simliklarni himoyalash usullari va ularda qo'llaniladigan innovasion purkagichlar.	6
MT16	Yangi konstruksiyadagi kartoshka va ko'chat ekkichlarni o'rganish.	6
MT17	O'g'itlash mashinalari va ulardagi innovasion yechimlarni o'rganish.	4
Jami		100

Asosiy adabiyotlar

1.	A.Obidov, R.Xalilov va boshqalar. Qishloq xo'jaligini ishlab chiqarishini mexanizatsiyalashtirish. Toshkent «O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati 2018 (lotin alifbosida).
2.	Shoumarova M., Abdillaev T. Qishloq xo'jaligi mashinalari. O'qituvchi 2000 y. (darslik). Toshkent.
3.	B.Nurmixonmedov, Sh.Mamasov. Qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalashtirish va avtomatlashtirish. Samarqand "SamDU nashryoti" 2021 y (lotin alifbosida) Darslik

Qo'shimcha adabiyotlar

1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik.
----	--

	"Toshkent. "Tasvir" nashriyot uyi, 2021.52 b.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi. 2021.-36 b.
3.	B.M.Xudayarov, Yo. Jumatov. Qishloq xo'jaligida muhandislik tizimlari fanidan amaliy mashg'ulotlarni bajarish uchun uslubiy qo'llanma. Toshkent.- 2018.41b.
4.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022.-416 b.

Axborot manbaalari

1.	https://agro.uz.uz/
2.	https://agro-olam.uz/tag/issiqhona
3.	www.zivonet.uz
4.	www.agroilm.uz
5.	www.dehqon.uz

Talabani fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;